

אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה

פרי עץ חיים: בענין ג' ספרים שמוציאין בליל יה"כ ואומרים עליהם התרת כל נדרי. א"ל הר"י משעון יצ"ו, כי ציווהו מורי ז"ל ליל יה"כ, שיקנה הוא הספר הראשון, הנקרא ספר כל נדרי, בכל ממון שיפסקהו עליו, כדי שתהיה באגר שלים, כי הוא צריך לו מאוד, ונתן לו כוונה רבה ע"ז.

מטה אפרים סי' תרי"ט ס"י במדינות אלו נוהגים בהרבה מקומות, קדם כל נדרי מוציאין הרבה ספרי תורה מארון הקדש ואנשי מצוה לוקחין הספרי תורה בתפיק נחשוק ומבקשים מחילה ופליחה על שפגמו בכבוד התורה ויש אומרים פסוק אור זרוע כו' ומאמר מהנהר קם רבי שמעון הפתוח בקצת סדורים בבכי ובתחנונים, וכל מקום יעשה קמנהגו. ואחר כך מחזירין הספרי תורה למקומם, ואחר כך הולכין שני אנשים מחשוכי הקהל ועומדים אצל החזן אחד מימינו ואחד משמאלו. והחזן ואלו השנים אומרים בישיבה של מעלה ובישיבה של מטה על דעת המקום ועל דעת הקהל אנו מתירין להתפלל עם העבדנים.

סדר תפלת יוה"כ: תקוני זוהר: קם רבי שמעון סליק ידוי לגבי עלא ושפח למארי עלמא ואמר רבון עלמין עכיד בגין שכינתא דאיהי בגלותא. ואם איהי באומאא הא אבא ואמא דאנו חקמה ובינה יכלין למעבד התרה הנא הוא דכתיב יתן צבאות יעז ומי יפר... ואם נר או נשבע... ואיהו אתחרט. הא תלת בני נשא יכילין למפטור לה, ואנו תלת אבאן לעלא לקבליה.

תפלת שלמה: כל נדרי כו'. נדרנא לא נדרי ואסרנא לא אסרי ושבעתנא לא שבעות. הנ"ל בענין התפלה זו כיום האדיר והקדוש הזה אשר קודם לכל התפלות בזה היום אנו מתחילים תפלת כל נדרי. אך הנה ידוע כי מיום שחרב הבהמ"ק וגלינו מארצנו השכינה הקדושה ג"כ עמנו בגלות וז"ש והוא אסור בזיקים לרמו על השכינה הקדושה. וחכלית כל כוונתנו בתפלותינו צריך לשום לב על השכינה שתושע במהרה וממילא גם אנחנו נושע בכל הטוב. ע"כ קודם התחלת כל התפלות היום הקדוש והאדיר הזה אנו מתחילין כל נדרי וכו' ואסרנא לא אסרי. היינו שהשכינה תחזור במהרה למקומה ולא יהי מסך המכדיל ע"י עוונותינו ולא תהא עוד במאסר עמנו. ושבעתנא לא שבעות. ע"ד דאיתא בגמרא נשבע הקב"ה שלא יבא לירושלים שלמעלה עד שתבנה ירושלים שלמטה. והנה אנחנו עם קדושו כשאנו רואים שבעוונותינו הרבים נמשך כל כך זמן רב והשכינה הקדושה עמנו בגלות. אנו מתפללים שהשכינה הקדושה מהרה תשוב למקומה ולא תהא במאסר עוד. ואף שמחמת עוונותינו הרבים עוד אין אנו מוכנים לגאולה השלימה עכ"פ למה תהא היא עמנו בגלות. ואף שנשבע הש"י שלא יבא לירושלים שלמעלה עד שיבנה ירושלים שלמטה הנה אנו מתירים השבעה זו. ואומרים ושבעתנא לא שבעות. היינו השבעה שהיא עבורנו כנ"ל לא שבעות.

ברכות לב: ועתה הניחה לי ויחר אפי בהם ואכלם... ויחל משה את פני ה'... ורבה אמר עד שהפר לו נדרו כתיב הכא ויחל וכתוב התם לא יחל דברו ואמר מר הוא אינו מיחל אבל אחרים מחלין לו.

התרת עבירות: ועוד אנהנו מוקרים מודעא לפניכם רבותינו. שקל משקבה רעה והרהור רע ורעותא דלפא. אם יעלה בלבנו ומחננו ובפרט בעת התפלה. ומלמוד תורה. באיזה צד נאפו שאינו לכבוד ורצון הבורא יתברך. מעקשו אנהנו מבטלים אותן משכבות והרהורים רעים ורעותא דלפא שהם נגד רצון קדשא בריה הוא ושכינתה. בטול גמור כתרס הנשקר. ומפל שפן אם נדבר אינה דבור רע ואסור, מעקשו יהיו הכל בטלים ומבטלים. ועתה אנהנו מבטלים ומפרישים באר הטיב. ואנהנו מגלים דעתנו ורצוננו בקל לבנו כי רצוננו ומאנו וכוונתנו לעבד את הבורא. אלהי אברהם אלהי יצחק וישאאל. עבודה שלמה. עבודה תמה. במשקבה ודבור ומעשה. ביראה ואהבה ושמחה קנת מה לעשות. וכל משקבה ודבור ומעשה שהם נגד רצונו יתברך. מעקשו בטלים ומבטלים כי הם מצד יצר הרע והפל הקל. באפו שקל עבודתנו לבורא יתברך, במשקבה ודבור ומעשה, הכל הוא לעשות נחת רוח לפניו ונקא בלי שום פניה קלל ועקר. והכל הוא לשם יחוד קדשא בריה הוא ושכינתה בדחילו ורחימו...

אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה... על דעת המקום ועל דעת הקהל אנו מתירין להתפלל עם העבדנים... ויאמר יתן צבאות יעז ומי יפר... ויאמר יתן צבאות יעז ומי יפר:

ספר אור זרוע ח"א סימן א קראתי בשם זה החיבור אני המחבר יצחק בר' משה מפני חבה יתירה שמצאתי בזה המקרא אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה סופי תיבות ר' עקיבה ונכתב בפירוש ולא ברמז. ור"ש במילוי היינו רבי' כי ש' בא"ת ב"ש ב', ומפני החיבה גדולה שהאיר הקב"ה את עיני שמצאתי את שמו נכתב כזה-המקרא אור זרוע למדתי מכאן שיש לכתוב ר' עקיבה בה"א ולא כאל"ף, אשריך ר' עקיבה שכתבך דוד המלך בנבואה בספרו ואשריך שהראה הקב"ה תורתך למשה רבינו.

שרת חתם סופר חלק ז סימן כה ומודה רמ"א דיש לכתוב עקיבה בה"א בסוף ולא כאלף, אע"ג דכל ר"ע בש"ס כאלף בסוף, מ"מ מפני שסרקו בשרו במסרקות של ברזל וזה נרמז כאלף שיצאה נשמתו באחד, ע"כ כותבי ה"א בסוף שמרמז על שמחה הנרמז בס"ת אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה כמו שגילה בחלום לרבנו יצחק אור זרוע.

ילקוט ש' שתקומד: מעשה היה ברבי עקיבא שהיה חבוש בבית האסורים ור' יהושע הגרסי היה תלמידו ומשמשו, ערב יום הכפורים נפטר ממנו והלך לכיתו, בא אליהו ז"ל ועמד על פתח ביתו אמר ליה באתי להגיד לך שרבי עקיבא מת בבית האסורים.

שאלות דרב אחאי פרשת שמות שאילתא מ שאילתא דאסיר להון לדבית ישראל למיחד חד על חבריה אלא ליידיניה לכף זכות דתניא הון את חבריו לכף זכות דנין אותו מן השמים לכף זכות ומעשה ברבי עקיבא בן יוסף שהיה מושכר אצל רבי אליעזר בן הורקנוס ועשה עמו שלש שנים כשכא ליפטר ממנו בערב יום הכפורים אמר לו תן לי מעותי ואלך ואפרנס את אשתי ואת בניי אמר לו אין לי מעות שאתן לך והיה רואה תבואה בתוך ביתו אמר לו אין לי בהמה שאתן לך והיה רואה בהמה בתוך ביתו אמר לו אין לי תבואה בשכרי אמר לו אין לי כרים וכסתות בשכרי אמר לו אין לי כרים וכסתות שאתן לך והיה רואה כרים וכסתות בתוך ביתו תן לי קרקע בשכרי אמר לו אין לי קרקע שאתן לך והיה רואה לו קרקע מה עשה רבי עקיבא הפשיל כליו לאחוריו והלך לביתו בפחי נפש מה עשה רבי אליעזר בן הורקנוס המתין עד שיצא חג הסוכות ונטל משואות שלשה חמורים אחד של יין ואחד של שמן ואחד של כל מיני מגדים ומעות בידו והלך לביתו של רבי עקיבא והניח לפניו ואכלו ושתי והוציא המעות ונתן לו אמר לו בני חייך כשאמרת לי תן לי מעותי ואמרת לי תן לי מעות שאתן לך והיית רואה מעות בידי כמה חשדתי אמר לו אמרתי שמא שדות וכרמים נזדמנו לו בזול וביקש ליקח מהם כשאמרת לי תן לי בהמה בשכרי ואמרת לי תן לי בהמה שאתן לך והיית רואה בהמה בתוך ביתי כמה חשדתי אמר לו אמרתי שמא מושכרות הם כיד אחרים כשאמרת לי תן לי תבואה בשכרי ואמרת לי תן לי תבואה שאתן לך והיית רואה תבואה בתוך ביתי כמה חשדתי אמר לו אמרתי שמא רוב פירותי אינן מעושרין כשאמרת לי תן לי כרי' וכסתו' בשכרי ואמרת לי תן לי כרים וכסתות בתוך ביתי כמה חשדתי אמר לו אמרתי שמא הקדיש רבי כל נכסיו לשמים אמר לו העבודה כך היה הורקנוס בני לא היה עוסק בתורה והקדשתי כל נכסי לשמים כדי שיעסוק בתורה עד שבאתי אצל חכמים והתירו את נדרי.

מנחות כ"ט: אמר רב יהודה אמר רב כשעה שעלה משה למרום מצאו להקב"ה שיושב וקושר כתרים לאותיות אמר לפניו רבש"ע מי מעכב על ידך א"ל אדם אוחז יש שעתידי להיות בסוף כמה דורות ועקיבא בן יוסף שמו שעתידי לדרוש על כל קוץ וקוץ תילין תילין של הלכות אמר לפניו רבש"ע הראהו לי א"ל חזור לאחורון הלך וישב בסוף שמונה שורות ולא היה יודע מה הן אומרים תשש כחו כיון שהגיע לדבר אחד אמרו לו תלמידיו רבי מנין לך אמר להן הלל"מ נתיישבה דעת חזר ובא לפני הקב"ה אמר לפניו רבש"ע יש לך אדם כזה ואתה נתן תורה ע"י אמר לו שתוק כך עלה במחשבה לפני אמר לפניו רבוננו של עולם הראית תורתו הראני שכרו אמר לו חזור לאחורון חזר לאחוריו ראה ששוקלין בשרו במקולין אמר לפניו רבש"ע זו תורה וזו שכרה א"ל שתוק כך עלה במחשבה לפני

ארבעים שנה היה ולא שנה כלום. פעם אחת היה עומד על פי הבאר אמר מי חקק אבן זו אמרו: לא המים שתדיר נופלים עליה בכל יום אמרו לו עקיבא אי אתה קורא אבנים שחקו מים. מיד היה רבי עקיבא דן קל וחומר בעצמו מה רך פסל את הקשה דברי תורה שקשה ככרזל על אחת כמה וכמה שיחקקו את לבי שהוא בשר ודם. מיד חזר ללמוד תורה. הלך הוא ובנו וישבו אצל מלמדי תינוקות א"ל הבי למדנו תורה אחו רבי עקיבא בראש הלוח ובנו בראש הלוח כתב לו אלף בית ולמדה. היה לומד והולך עד שלמד כל התורה כולה הלך וישב לפני רבי אליעזר ולפני ר' יהושע אמר להם רבותי פתחו לי טעם משנה, כיון שאמר לו הלכה אחת הלך וישב לו בינו לבין עצמו אמר: אלף זו למה נכתבה בית זו למה נכתבה דבר זה למה נאמר חזר ושאלו והעמידו בדברים. רבי שמעון בן אלעזר אומר אמשול לך משל למה הדבר דומה לסתת שהיה מסתת בהרים פעם אחת נטל קרדומו בידו והלך וישב על ההר והיה מכה ממנו צרורות דקות ובאו בני אדם ואמרו לו מה אתה עושה. אמר להם הרי אני עוקר ומטילו בתוך הירדן אמרו לו אי אתה יכול לעקור את כל ההר היה מסתת והולך עד שהגיע אצל סלע גדול נכנס תחתיו סתרו ועקרו והטילו אל הירדן ואמר לו אין זה מקומך אלא מקום זה. כך עשה להם רבי עקיבא לרבי אליעזר ורבי יהושע... עתיד רבי עקיבא לחייב את כל העניים בדין שאם אומר להם מפני מה לא למדתם והם אמרו מפני שעניים היינו אומרים להם והלא רבי עקיבא רבי עקיבא עני ביתר ומדולדל היה והם אמרו מפני שפינו אומרים להם והלא רבי עקיבא היו לו בנים ובנות ולא זיכתו אלא רחל אשתו. אמרו בן מ' שנה היה רועה של בן כלבא שכוע היה. ראתהו בתו שהיה צנוע מכל רועי של בית אביה אמרה ראוי זה שיהא מורה הוראה בישר'. ותיקרא תורה על שמו הלכה ונתקדשה לו בצניעה. כיון שגדלה באו עליה כל גדולים ועשירים ולא היתה מתקדשת להם. אמר לה אביה מפני מה אי את מתקדשת... אמרה לו מתקדשת אני לעקיבא רועך כיון שאמרה כך הוציאה מכיתו והורידה הנאה מנכסיו. הלכה וישבה אצל אמו של ר' עקיבא והיתה שוכרת לחברותיה. חצי שכרה אוכלת ושותה וחצי שכרה משגרת לר' עקיבא שהיה למד תורה מפי ר' אליעזר ור' יהושע והיה חגר אחד בשכונתה שהיה מבזה ומכיישה בדברים. אמ' ראו שוטה זו שכפרה בכבוד בית אביה. הלכה ונתקדשה לאחד שאין פחדת בעולם כפחדת ולא עדי אלא שמשלכת שחוק על עצמה ואמרת תורה הרא למד. לאחר כמה שנים בא ר' עקיבא עד שהוא למד כל התורה כולה ובאין לפניו כ"ד אלפים ווגים תלמידים ובא בראשם כגבריאל בראש קדושים כיון שראה אותו חיגר באותו כבוד אמ' תמיה אני אם נושא אותך ר' עקיבא אמרה לו שוטה מי שהוא דומה למלאכי השרת כופר בעניה בת עשירים שהיא נשכרת לחברותיה ומשגרת לו לבית רבו כשיצאת לקראתו היתה לובשת סמרטוטין אמרו לה חברותיה שאלי לך כלים נאים ולבשי וצאי לקראתו. אמרה להן יודע צדיק נפש בהמתו נפלה על רגליו והיתה מנשקתו והיו תלמידיו מטפחין לה בניזיפה אמ' להן הניחו לה שהתורה שלי ושלכם שלה היא. נכנס ר' עקיבא לבני ברק והיה מלמד תורה ברבים מתוך הדחק שמע בן כלבא שבוע שנכנס אדם גדול לבני ברק אמ' אלך לפניו ואתיר את נדרי. הלך ועמד לפניו ואמר ר' בת היתה לי ונשאת לרועה אחד שאינו מכיר כדברי תורה כלום. והוצאתה מתוך ביתי והדרתיה הנאה מנכסאי, ועכשיו צדי לי עליה ורצוני שתתיר את נדרי. א"ל אילו הייתה יודע שהוא למד פרק אחד כלום הדרתה מנכסך. א"ל ר' אילו למך ברכה אחת לא הידרתיה. א"ל אני הוא עקיבא חתנך נתן לו סימן מיוחד עמד ונפל על פניו וחבקו ונשקו. ואמ' אשריך בתי שאהבת צדיק כזה ונחלת העה"ז והעה"ב וקרא עליה המקרא הזה שקר החן והכל היופי אשה יראת ה' היא תתהלל. מיד נתן לו לר' עקיבא כל נכסיו: אמרו לא נפטר מן העולם עד שהיו לו שולחנות של כסף ושל זהב ועד שעלה למטתו בסולמות של זהב. היתה אשתו יוצאה בקרדמין ובעיר של זהב אמרו לו תלמידיו רבי ביישתנו ממה שעשית לה אמר להם הרבה צער נצטערה עמי בתורה:

פרקי דרבי אליעזר פרק א מעשה בר' אליעזר בן הורקנוס שהיו לאביו חורשין הרבה והיו חורשין על גבי המענה והוא הי' חורש בטרשין, ישב לו והיה בוכה, א"ל אביו מפני מה אתה בוכה, שמא מצטער אתה שאתה חורש בטרשין עכשיו הרי אתה חורש עמנו על גבי המענה. ישב לו על גבי המענה והיה בוכה א"ל אביו מפני מה אתה בוכה שמא מצטער אתה שאתה חורש על גבי המענה, א"ל לאו, א"ל ולמה אתה בוכה, א"ל איני בוכה אלא שאני מבקש ללמוד תורה, א"ל והרי בן שמנה ועשרים שנה אתה ואתה מבקש ללמוד תורה, אלא קח לך אשה והוליד בנים ואתה מוליך לבית הספר. עשה שתי שבתות שלא טעם כלום עד שנגלה עליו אליהו זכור לטוב א"ל בן הורקנוס מפני מה אתה בוכה, א"ל מפני שאני מבקש ללמוד תורה, א"ל אם אתה מבקש ללמוד תורה, עלה לך לירושלם אצל רבן יוחנן בן זכאי, עמד ועלה לו אל ירושלם אצל רבן יוחנן בן זכאי, ישב לפניו והיה בוכה, א"ל מפני מה אתה בוכה, א"ל מפני שאני מבקש ללמוד תורה, א"ל בן מי אתה, לא רצה להגיד לו, א"ל מימך לא למדת לא קריית שמע ולא תפלה ולא ברכת המזון, א"ל לאו, עמד ולמדו שלשתן. ישב לו והיה בוכה, א"ל מפני מה אתה בוכה, א"ל מפני שאני מבקש ללמוד תורה, והיה אומר לו ב' הלכות כל ימות השבוע, וכשבת היה חוזר עליהן ומדבך. עשה שמנה ימים ולא טעם כלום עד שעלה ריח פיו לפני רבן יוחנן והעמידו לפניו, ישב לו והיה בוכה, א"ל מפני מה אתה בוכה, א"ל שהעמדתי לפניך כאדם שהוא מעמיד מלפניו מוכה שחין, אמר לו בני כשם שעלה ריח פך מלפני כך יעלה ריח חקי תורה מפך לשמים א"ל בן מי אתה, א"ל בן הורקנוס א"ל והרי אתה בן גדולי עולם, ולא היית מגיד לי א"ל חייך אתה טועד אצלי. א"ל כבר סעדתי אצל אכסנאי שלי, א"ל ומי הוא האכסנאי שלך, א"ל ר' יהושע בן חנניא ורבי יוסי הכהן, שלח ושאל לפני אכסנאי שלו, אמר להם אצלכם סעד אליעזר היום, אמרו לו לאו, והרי יש שמנה ימים שלא טעם כלום, ר' יהושע בן חנניא ור' יוסי הכהן הלכו ואמרו לרבן יוחנן בן זכאי הרי יש לו שמנה ימים שלא טעם כלום. אמרו בניו של הורקנוס לאביה' עלה לך לירושלם ונדה את בנך אלעזר מנכסך, ועלה לו לירושלם לנדונו ונמצא שם יום טוב לרבן יוחנן בן זכאי, והיו כל גדולי המדינה סועדים אצלו, שהיה מסב למעלה מגדולי ירושלים, אמרו הרי אביו של ר' אליעזר בא, אמ' להם עשו לו מקום והושיבו אותו אצלו, נתן עיניו בר' אליעזר, א"ל אמור לנו דבר אחד מן התורה, א"ל אמשול לך משל מה הדבר דומה לכור הזה שאינו יכול להוציא מים יותר ממה שהוא מכניס כך איני יכול לומר ד"ת יותר ממה שקבלתי ממך, א"ל אמשול לך משל, למה את דומה, למעיין שהוא נובע ומוציא מים ויש בכחו להוציא יתר ממה שאינו נכנס לתוכו, כך אתה יכול לומר ד"ת יתר ממה שקבל משה מסיני א"ל שמא ממני אתה מתביש, הרי אני עומד והולך לי, עמד לו ריב"ז והלך לו לחוץ והיה ר' אלעזר יושב ודורש ופניו מאירות כאור החמה וקרנותיו יוצאות כקרנות משה רבינו, ואין אדם יודע אם יום ואם לילה, בא מאחוריו ונשק לו על ראשו א"ל...אשרי אני מי יצא מחלצי. היה רבי אליעזר יושב ודורש ואביו עמד על רגליו, כיון שראה שאביו עומד על רגל נבהל, א"ל אבא שב לך שאיני יכול לומר דברי תורה ואת עומד על רגלך א"ל בני לא על כן באתי אלא לנדוהך מנכסי, ועכשיו שבאתי וראיתי השבח הזה הרי אחיך מנודים מהם והם נתונים לך במתנה, א"ל, והרי איני שוה כאחד מהם אילו קרקעות בקשתי מלפני הקב"ה הי' לפניו ליתן לי שנאמ' לה' הארץ ומלוואה, ואלו כסף בקשתי היה לפניו ליתן לי, שנא' לי הכסף ולי הזהב, אמר לא בקשתי מהקב"ה אלא שאזכה לתורה בלבד, שנ' כל פקודי כל ישרתי כל אורח שקר שנאתי.

מלים פרק יז (יג) כל שפנים טהור, חוץ מקלב המים, מפני שהוא בורם לנפש, דברי רבי עקיבא.

ברכות סא: תנו רבנן פעם אחת גזרה מלכות הרשעה שלא יעסקו ישראל בתורה בא פפוס בן יהודה ומצאו לרבי עקיבא שהיה מקהיל קהלות ברכים ועוסק בתורה אמר ליה עקיבא אי אתה מתירא מפני מלכות אמר לו אמשול לך משל למה הדבר דומה לשועל שהיה מהלך על גב הנהר וראה דגים שהיו מתקבצים במקום למקום אמר להם מפני מה אתם בורחים א"ל מפני רשות שמביאין עלינו בני אדם אמר להם רצונכם שתעלו ליבשה ונדור אני ואתם כשם שדרו אבותי עם אבותיכם אמרו לו אתה הוא שאומרים עליך פקח שבחיות לא פקח אתה אלא טפש אתה ומה במקום חיותנו אנו מתיראין במקום מיתתנו על אחת כמה וכמה אף אנחנו עכשיו שאנו יושבים ועוסקים בתורה שכתוב בה כי הוא חייך ואורך ימך כך אם אנו הולכים ומבטלים ממנה על אחת כמה וכמה אמרו לא היו ימים מועטים עד שתפסוהו לרבי עקיבא וחבשוהו בבית האסורים ותפסו לפפוס בן יהודה וחבשוהו אצלו אמר לו פפוס מי הביאך לכאן אמר ליה אשריך רבי עקיבא שנתפסת על דברי תורה אוי לו לפפוס שנתפס על דברים בטלים בשעה שהוציאו את ר"ע להריגה זמן קריאת שמע היה והיו סורקים את כשרו במסרקות של כרזל והיה מקבל עליו עול מלכות שמים אמרו לו תלמידיו רבינו עד כאן אמר להם כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה בכל נפשך אפילו נוטל את נשמתך אמרתי מתי יבא לידי ואקיימנו ועכשיו שבא לידי לא אקיימנו היה מאריך באחד עד שיצתה נשמתו באחד יצתה בת קול ואמרה אשריך ר"ע שיצאה נשמתך באחד אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה זו תורה וזו שכרה ממתים ידך ה' ממתים וגו' אמר להם חלקם בחיים יצתה בת קול ואמרה אשריך ר"ע שאתה מזומן לחיי העוה"ב.

זה"ק ח"ג רעח: מה גוני ימא חיותן בימא, אוף תלמידי חכמים מארי מתניתין, חיותיהו באורייתא, ואי אתפרשן מינה מיד מתים.

סנהדרין פה: דורש למתים כדתניא ודורש אל המתים זה המרעיק עצמו והולך ולן בבית הקברות כדי שתשרה עליו רוח טומאה וכשהיה רבי עקיבא מגיע למקרא זה היה בוכה ומה המרעיק עצמו כדי שתשרה עליו רוח טומאה שורה עליו רוח טומאה **עצמו כדי שתשרה עליו רוח טהרה על אחת כמה וכמה** אבל מה אעשה שעונותינו גרמו לנו שנאמר כי עונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלהיכם.